

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 9P/84/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6724201807
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Mazúchová
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2024:6724201807.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudkyňou JUDr. Adrianou Mazúchovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ako matka, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Detva, dieťa rodičov – matky: C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. XXX, XXX XX D. a otca: G. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX H., o návrhu matky o udelenie súhlasu na zmenu mena a priezviska maloletého dieťaťa, takto

rozhodol:

I. Súd u d e ľ u j e matke maloletého C. D., nar. XX.XX.XXXX súhlas k podaniu žiadosti na zmenu mena a priezviska maloletého A. B. A., nar. XX.XX.XXXX na meno „A.“ a priezvisko „D.“ namiesto otca maloletého G. A., nar. XX.XX.XXXX.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným súdu dňa 18.04.2024 matka maloletého žiadala o udelenie súhlasu k podaniu žiadosti na zmenu mena a priezviska maloletého A. B. A. na meno a priezvisko A. D., namiesto otca maloletého.

Svoj návrh odôvodnila tým, že otca maloletého naposledy videla v roku 2020. V tom istom roku z dôvodu vyhrážok otca maloletého požiadala súd o zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti. Poslednú informáciu o otcovi maloletého mala v čase, keď ju kontaktovala polícia, pretože bolo po ňom vyhlásené celoštátne pátranie. V minulosti spáchal viac trestných činov, pre ktoré bol aj vo väzení v Rakúsku. Ako otec zlyhal v každom smere a nie je dobrým vzorom pre svojho syna. Aktuálne nemá o otcovi maloletého žiadne informácie, nemá vedomosť, kde sa zdržiava a pracuje.

Otec o maloletého už 4 roky neprejavuje žiadny záujem. Dlhodobu neposiela na maloletého výživné, nezaujíma sa, ako sa maloletému darí, ani o jeho zdravotný stav, ani či niečo nepotrebuje, ani mu neposiela darčeky na sviatky a Vianoce. O maloletého neprejavuje žiadny záujem ani otcova rodina. Trestné oznámenie pre zanedbanie povinnej výživy maloletého nepodala, pretože sa otca maloletého bojí pre vyhrážky v minulosti.

Maloletý si otca nepamätá, ani sa naňho nepýta, nemá naňho žiadne spomienky, je preňho cudzou osobou.

Maloletému synovi sa už teraz deti v materskej škôlke vysmievajú, pýtajú sa ho, prečo sa volá inak ako mamina a prečo chodí preňho iba mamina, starká alebo teta. Neraz sa matky pýtal, prečo majú rôzne priezviská a k svojmu dodal, že on sa tak nevolá.

Maloletý je vo veku, kedy už začína chápať a všetko si uvedomovať. Je z toho smutný. O rok ho čaká nástup do školy, preto nechce, aby bol vystavovaný nepríjemným situáciám, kvôli tomu, že má rozdielne priezvisko ako matka.

Matka zároveň uviedla, že o zmenu mena maloletého žiada hlavne z toho dôvodu, že druhé meno mu vybral otec, pričom maloletý nie je na toto meno zvyknutý, nikto z rodiny ani v škôlke ho tak nevolá.

O udelenie súhlasu so zmenou mena a priezviska maloletého matka žiada hlavne pre dobro a priaznivú budúcnosť pre maloletého syna.

2. Otec maloletého sa k návrhu písomne nevyjadril. Súd doručoval otcovi návrh matky spolu s výzvou na vyjadrenie, poučením o jeho procesných právach a povinnostiach a predvolaním na pojednávanie v súlade s ust. § 106 ods. 1 písm. a/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) na adresu jeho trvalého pobytu, t.j. mesto Zvolen. Nakoľko sa súdu nepodarilo zistiť žiadnu inú adresu otca, súd potom zásielku doručoval v súlade s postupom podľa § 116 ods. 2 CSP, t.j. zverejnením na úradnej tabuli a webovej stránke súdu. Návrh sa podľa tohto ustanovenia považuje za doručený po 15. dňoch od zverejnenia oznámenia, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

3. Súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 12.06.2024 a vo veci rozhodol za účasti matky maloletého a kolízneho opatrovníka, v neprítomnosti otca maloletého, ktorý sa pojednávania nezúčastnil a svoju neúčast' neospravedlnil včas ani vážnymi okolnosťami. Súd preto v zmysle ust. § 180 CSP vec prejednal v neprítomnosti otca maloletého, nakoľko v zmysle ust. § 31 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní, pričom prihliadal na obsah spisu a vykonané dokazovanie.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletého a kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, zadováženými správami a lustráciami, so spisom tunajšieho súdu sp.zn.:10P/34/2020 a zistil tento skutkový a právny stav:

5. Zo spisu tunajšieho súdu sp.zn.:10P/34/2020 súd zistil, že rozsudkom č.k.:10P/34/2020-68 zo dňa 09.11.2020 bol maloletý A. B. A. zverený do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola určená vyživovacia povinnosť mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného zákona. Styk otca s maloletým dieťaťom nebol upravený. Súd rozhodol vo veci bez prítomnosti otca maloletého, ktorý sa pojednávania nezúčastnil, ani svoju neprítomnosť neospravedlnil z vážnych dôvodov.

6. Zo správy kolízneho opatrovníka zo šetrenia rodinných pomerov zo dňa 23.05.2024 súd zistil, že maloletý býva spolu s matkou v rodinnom dome, ktorý je vlastníctve starých rodičov maloletého, kde má vytvorené vhodné podmienky na jeho výchovu a starostlivosť. Matka maloletého nepracuje a nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Je poberateľkou prídavku na dieťa vo výške 60,- EUR mesačne. Otec maloletého si dlhodobo neplní svoju vyživovaciu povinnosť. Maloletý navštevuje materskú školu v Detve. Maloletý nemá vážnejšie zdravotné problémy.

7. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen zo dňa 14.05.2024 súd zistil, že otec maloletého nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a nie je poberateľom dávok v hmotnej núdzi, ani iných štátnych sociálnych dávok.

8. Z oznámenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Zvolene zo dňa 07.05.2024 súd zistil, že voči otcovi maloletého prebiehalo celoštátne pátranie v období od 11.01.2022 do 17.01.2022. V súčasnosti otec maloletého neprechádza žiadnym pátraním.

9. Z výpisu Registra trestov Generálnej prokuratúry SR súd zistil, že otec maloletého má 5 záznamov a bol súdmi v Rakúsku a Nemecku odsúdený pre viacero trestných činov, a to pre krádež, marenie spravodlivosti, krivé obvinenie počas trestného alebo súdneho konania, krádež s použitím násillia alebo zbraní, trestné činy súvisiace s drogami alebo prekurzormi a iné trestné činy proti verejnému zdraviu, jazdu bez vodičského oprávnenia alebo pri zadržaní vodičského preukazu, hrubý nátlak, šikanovanie, obťažovanie alebo útok.

10. Z výsluchu matky maloletého na pojednávaní súd zistil, že jej bývalý partner a otec maloletého neprejavuje absolútne žiaden záujem o maloletého. S otcom maloletého nie je v kontakte už 4 roky. Naposledy ho videla v r. 2020, pričom sa nezúčastnil ani pojednávania, keď bol maloletý zverený do jej osobnej starostlivosti. Nemá vedomosť, kde sa otec zdržiava, absolútne ju nekontaktuje, nezaujíma sa o maloletého. Otec maloletého vôbec nepozná, ani maloletý nepozná jeho. Na jeho výživu neprispieva žiadnym spôsobom. Ako partneri žili v spoločnej domácnosti asi len pol roka, avšak ani vtedy riadne nezabezpečoval starostlivosť o maloletého, väčšinou sa o neho starala ona, on mal radšej kamarátov.

Matka aktuálne spolu s maloletým žije v domácnosti s rodičmi, nového partnera nemá a dieťa vychováva sama. Hlavný dôvod prečo žiada zmeniť jeho priezvisko je skutočnosť, že maloletý už vníma, že sa volá inak ako matka a jej rodina a deti sa ho na to pýtajú v materskej škole, čo je preňho nepríjemné. Súhlas otca maloletého so zmenou mena a priezviska sa jej nepodarilo zabezpečiť, pretože nemá vedomosť, kde sa zdržiava. Zároveň žiada aj zmenu jeho mena, keďže meno B. dal maloletému jeho otec pri pôrode, pričom na tom ani neboli dohodnutí. Ona mu dala meno A. a otec meno B.. Maloletý A. svoje druhé meno nepozná, ani ho týmto menom nevolajú.

11. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že vykonali pohovor s maloletým A. a na ich otázku uviedol, že jeho meno je Mattheo, meno B. ani nespomenul. Pokiaľ ide o priezvisko, toto sa maloletý ostýchal povedať, až po dlhšom čase veľmi ticho uviedol priezvisko A.. Maloletý A. má problém používať priezvisko po otcovi, vníma, že sa volá inak než matka a jeho ďalšia rodina, a preto odporučil súdu, aby návrhu matky vyhovel a zmenil meno a priezvisko maloletého v zmysle návrhu matky.

12. Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z nasledovných zákonných ustanovení:

Podľa § 40 ods. 1, 2 Zákona o rodine, deti majú spoločné priezvisko rodičov alebo priezvisko jedného z nich určené vyhlásením pri uzavieraní manželstva podľa § 6 ods. 3 a 4. Ak priezvisko maloletého dieťaťa nebolo určené podľa odseku 1 a rodičia majú rôzne priezviská, dohodnú sa o priezvisku dieťaťa a oznámia to matričnému úradu najneskôr do troch dní od narodenia maloletého dieťaťa.

Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

Podľa čl. 3 bodu 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 7 bodu 1 Dohovoru o právach dieťaťa, každé dieťa je registrované ihneď po narodení a má od narodenia právo na meno, právo na štátnu príslušnosť, a pokiaľ to je možné, právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť

Podľa čl. 8 bodu 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti, včítane štátnej príslušnosti, mena a rodinných záväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa § 6 ods. 1 z. č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku, zmenu mena alebo zmenu priezviska možno povoliť, najmä ak ide o meno a priezvisko hanlivé alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 6 ods. 7 z. č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku, zmena mena alebo zmena priezviska, na ktorú je potrebné povolenie, sa v matrike vykoná na základe predloženia právoplatného rozhodnutia o zmene mena alebo zmene priezviska.

Podľa § 8 z. č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku, zmena mena alebo zmena priezviska maloletého sa nepovolí, ak by bola v rozpore so záujmom maloletého, alebo s § 4 ods. 2, alebo ak by bola v rozpore s právnym poriadkom alebo tradíciou iného štátu, ak štátny občan Slovenskej republiky je tiež štátnym občanom iného štátu.

13. Ak sa rodičia maloletého dieťaťa z akýchkoľvek dôvodov nevedia dohodnúť na podstatných veciach súvisiacich s výkonom ich rodičovských práv a povinností, rozhodne o tejto podstatnej spornej skutočnosti na návrh niektorého z rodičov súd. Za podstatnú skutočnosť možno považovať určenie

mena a priezviska maloletého dieťaťa a tiež podanie návrhu na zmenu mena a priezviska maloletého dieťaťa. Určenie mena a priezviska dieťaťa nepochybne patrí k právam a povinnostiam rodičov.

Meno a priezvisko fyzickej osoby sú dva základné osobnostné znaky. Slúžia na identifikáciu osoby v rodine a v spoločnosti, sú preto chránené článkom 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spolu s rodinným a súkromným životom. Toto právo patrí aj dieťaťu v zmysle článku 7 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorým je Slovenská republika viazaná.

Zmena mena a priezviska maloletého dieťaťa je zásahom nielen do práv rodičov, ale aj práv detí. V prípade, ak chce rodič zmeniť meno a priezvisko maloletého dieťaťa, musí predložiť súhlas druhého rodiča s takouto zmenou. Ak sa rodičia na zmene mena a priezviska nedohodnú, súd v konaní o vyslovenie súhlasu so zmenou mena a priezviska maloletého dieťaťa môže nahradiť súhlas druhého rodiča so zmenou mena a priezviska maloletého. Súd však musí mať preukázané, že pre takéto nahradenie súhlasu druhého rodiča existujú dôležité dôvody, napr. že rodič, ktorého priezvisko dieťa nosí, neplní svoje rodičovské povinnosti k dieťaťu, nejaví o neho záujem a stratil k nemu zrejme citový vzťah, takže nie je v záujme dieťaťa prehlbovať pocit spolupatričnosti k tomuto rodičovi.

14. Súd v predmetnej veci skúmal, či existujú dôležité dôvody na zmenu mena a priezviska maloletého resp. udelenie súhlasu matke na podanie žiadosti na zmenu mena a priezviska maloletého. Po vykonanom dokazovaní a dôkladnom zvážení dospel k záveru, že sú dané zákonné dôvody na to, aby vyhovel návrhu matky na nahradenie súhlasu otca. Z vyjadrenia matky a kolízneho opatrovníka vyplýva, že otec o maloletého niekoľko rokov neprejavuje žiaden záujem, neplní si ani svoju vyživovaciu povinnosť, ktorá mu bola súdom určená v minimálnom rozsahu, ani iným spôsobom nezabezpečuje a nezaujíma sa o potreby maloletého. Maloletý otca nepozná a nemá k otcovi vytvorené žiadne citové väzby. Vo vzťahu k osobe otca súdu z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nežije bezúhonným spôsobom života, keďže bol niekoľkokrát súdne trestaný. Otec spôsobom svojho života nepreukazuje, že je dobrým vzorom pre svojho syna a nie je v záujme maloletého prehlbovať pocit spolupatričnosti k otcovi.

Súd ma zároveň za to, že odlišné priezvisko maloletého od matky a ostatných členov jej rodiny môže maloletému spôsobovať určitý zmätok pri utváraní jeho identity a začlenenia sa v rámci rodinného spoločenstva, a tým mu v budúcnosti spôsobovať ujmu resp. zhoršenú kvalitu života. Súd preto dospel k záveru, že je v záujme maloletého, aby nosil spoločné priezvisko s matkou, ktorá ako jediná zastáva rolu rodiča v jeho živote. Zároveň je v záujme maloletého, aby bol nositeľom len jedného mena, a to „A.“, keďže meno „B.“ nepoužíva, resp. týmto menom ho nikto nevolá a toto meno podľa tvrdenia matky vybral pre maloletého otec.

Súd preto podanému návrhu vyhovel, nakoľko dospel k záveru, že zmena mena a priezviska maloletého je v záujme maloletého a jeho ďalšieho zdravého vývoja.

15. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania, ani žiaden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Zvolen. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.